

7.17 Käsityö

Käsityö on kädentaitoja ja ajattelun taitoja monipuolisesti kehittävä oppiaine. Käsityössä opitaan käsittelemään erilaisia materiaaleja ja työstämään niitä kuhunkin materiaaliin sopivilla työvälineillä. Tiedon ja taidon karttuessa työskentelymenetelmät ja -vaatimukset kasvavat. Kokonaisuuksien hallinta on käsityössä olennainen asia, minkä vuoksi kaikki käsityöprosessin vaiheet, suunnittelu, työskentely ja arviointi, ovat mukana oppiaineen tavoitteissa, sisällöissä ja arviointikriteereissä.

Käsityössä huomioidaan tuotteiden esteettinen, ekologinen ja taloudellinen merkitys. Pyrkimyksenä on suunnitella ja tuottaa tarkoituksenmukaisia, laadukkaita ja yksilöllisiä tuotteita ja pyrkiä siten käsityön tekemisen ja käsityökulttuurin arvostamiseen ja oppilaan luovuuden kehittämiseen. Työturvallisuuden ymmärtäminen ja vastuun ottaminen omasta työskentely-ympäristöstä ohjaavat oppilasta myös työelämän vaatimuksiin. Käsityö pyrkii omalta osaltaan parantamaan oppilaan mahdollisuuksia soveltaa tieto- ja viestintätekniikkaa. Käsityössä tämä tapahtuu soveltuvien osien ainakin työn suunnittelu- ja arviointivaiheissa.

Arviointi

Käsityössä arvioidaan oppilaan työskentelyä kokonaisuutena ja otetaan huomioon kaikki käsityöprosessin osa-alueet: suunnittelu, valmistus ja itsearviointi. Luokkakohtaisesti arviointi kohdentuu oppilaiden taitotason mukaisesti eri osa-alueisiin. Painotukset ovat opetussuunnitelmassa erikseen jokaiselle luokka-asteelle.

Arvioinnissa korostuu itsenäisen työskentelyn ja ongelmanratkaisun merkitys. Työturvallisuuden noudattaminen ja vastuun ottaminen omasta työskentely-ympäristöstä ovat keskeisiä osia työskentelyn arvioinnissa. Oppilasta ohjataan arvioinnilla myös laadukkaiden, omaperäisten töiden suunnitteluun ja valmistukseen. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota keskeisten opetussuunnitelmassa mainittujen tekniikoiden hallintaan. Itsearvioinnin kohdalla painotetaan arvioinnin realistisuutta ja syvällisyyttä.

Oppilas saa tietoa omasta osaamisestaan jatkuvan palautteen ja itsearvioinnin avulla. Käsityössä itsearviointi tapahtuu joko työn valmistuttua tai työskentelyn kuluessa.

Itsearvioinnille sopivia muotoja ovat esimerkiksi

- suullinen arviointi opettajan kanssa tai yhteisessä ryhmäkeskustelussa
- kirjallinen arviointi arviointilomakkeella, vapaamuotoisesti tai tietokoneavusteisesti
- töistä koottu näyttely, jolloin oppilaat itse arvioivat esillä olevat työt tai keskustelevat niistä yhdessä opettajajohtoisesti.

Itsearvioinnin kohteena ovat työn laadun, työskentelyprosessin ja sen eri vaiheiden, tuntityöskentelyn ja työskentelyasenteen arvioiminen.

Vantaankosken koulun opetussuunnitelma/käsityö, opetuslautakunta 18.8.2014
Itsearviointin tarkoitus on antaa oppilaalle realistista tietoa omasta osaamisestaan ja sen vahvuusalueista. Itsearviointilla voidaan toisaalta ohjata oppilasta huomioimaan muiden oppilaiden töiden onnistumista. Positiivisten havaintojen ohella prosessin heikkojen kohtien havainnointi antaa oppilaalle mahdollisuuden parantaa toimintaansa seuraavien prosessien aikana. Kokonaisuutena itsearviointin on oltava niin perusteltua ja syvällistä kuin oppilaan ikävaiheessa on mahdollista. Itsearviointi voi joissakin tapauksissa toimia myös

välineenä, jolla vanhemmat saavat tietoa oppilaan työskentelystä ja käsityön arvioinnista.

Käsityötä arvioidaan numeerisesti tai sanallisesti kunkin koulun opetussuunnitelman mukaisesti. Arvioinnissa noudatetaan opetussuunnitelman perusteissa annettuja hyvän osaamisen kriteerejä. Päättöarviointin kriteerejä käytetään 7. ja 9. luokan lopussa valtakunnallisesti yhtenäisen arvioinnin saavuttamiseksi. Päättöarvosanaan 9. luokalla vaikuttavat kaikki käsityön valinnaiskurssit 8. ja 9. luokalla. Arvioinnin kohteena on kuitenkin ensisijaisesti työskentely päättöluokan aikana.

Saavuttaakseen hyväksytyn suorituksen käsityössä oppilaan on saatava lukuvuoden aikana valmiiksi vähintään sovitut työt. Kurssimuotoisessa opetuksessa valmiiksi tehtävät työt sovitaan kurssikohtaisesti.

7. LUOKKA

Oppilaalla on 7. luokalla kolme käsityön kurssia. Yhteisen käsityön periaatteiden mukaisesti jokainen oppilas opiskelee käsityössä samat oppisisällöt, jolloin 1,5 kurssia opiskellaan pääasiassa tekstiilityön sisältöjä ja 1,5 kurssia pääasiassa teknisen työn sisältöjä. Jokainen kurssi arvioidaan numeroasteikolla 4 – 10. Kurssien jälkeen oppilas saa päättöarvosanan, jonka antamisessa sovelletaan opetussuunnitelman perusteissa määriteltäviä päättöarviointin kriteerejä.

TEKSTIILITYÖ

TAVOITTEET

Oppilas

- työskentelee suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti tarkoituksenmukaisten ja laadukkaiden tuotteiden aikaan saamiseksi
- käyttää erilaisia materiaaleja ja välineitä ja soveltaa ja syventää aikaisemmin oppimiaan taitoja sekä mahdollisuuksien mukaan harjoittelee myös itselleen uusia käsityötekniikoita
- tiedostaa käsityön prosessina, johon suunnittelu kuuluu olennaisena osana
- hyödyntää muissa oppiaineissa saamaansa tietotaitoa tarpeen mukaan
- kehittää omia suunnittelutaitojaan ja itseilmaisuaan

- saa selviytymistaitoja elämäänsä varten
- lisää käsityötaidon arvostustaan
- saa myönteisiä kokemuksia oman minäkuvansa rakentamista varten
- pystyy toimimaan aktiivisena ryhmän jäsenenä ja pitämään yllä hyvää työilmapiiriä
- kehittää kykyään arvioida omaa käsityötaitoaan realistisesti
- saa mahdollisuuksia hyödyntää tieto- ja viestintätekniikkaa suunnittelussa, tietotaidon hankinnassa ja oman työnsä raportoinnissa

OPPIMISJÄRJESTELYT JA TYÖTAVAT

Tekstiilimateriaaleihin painottuvilla käsityötunneilla oppilasta ohjataan kokonaisen käsityöprosessin hallintaan. Oppilas osallistuu kaikkien töidensä suunnitteluun, valmistukseen ja itsearviointiin. Oppilasta kannustetaan vähitellen havaitsemaan työs kentelyssään olevat ongelmat itsenäisesti ja etsimään niihin ratkaisua yksilö-, pari- tai ryhmätyöskentelyn menetelmillä. Opettajan tehtävänä on ohjata oppilasta oikeisiin ratkaisuihin ja työtapoihin ja mahdollistaa tutkiva ja kokeileva oppiminen

käsityötunneilla. Opettajan harkinnan mukaan jokin kurssitöistä voi olla oppilaiden ryhmätyönä tekemä tuotos.

SISÄLLÖT

Tekstiilimateriaaleihin painottuvilla käsityötunneilla oppilas toteuttaa opettajan ohjaamana vähintään kaksi erilaista käsityöprosessia, joissa hänellä on mahdollisuus syventää aiemmin oppimaansa ja kehittää käsityötaitojaan. Toteutettavien käsityöprosessien materiaalit ja tekniikat valitaan siten, että niiden avulla oppilaan käsityötaidot kehittyvät mahdollisimman monipuolisesti.

Tekstiilityön kurssiosuudella käsitellään ainakin seuraavia sisältöjä:

- tekstiilituotteen suunnittelu ja suunnitelman esittäminen sopivassa muodossa
- työohjeiden hyödyntäminen työskentelyssä
- itseilmaisullisuus tekstiilityössä
- tekstiilien ympäristövaikutusten huomioiminen käsityöprosessissa
- tekstiilimateriaalien tuntemuksen perusteet ja asianmukainen käyttö
- työturvallisuus ja työvälineiden asianmukainen käyttö

1. kurssiosuudella (laajuus 1 kurssi) painotetaan lisäksi seuraavia sisältöjä:

- itselle sopivan vaatteiden suunnittelu
- kaavoituksen ja vaateompelun perusteet
- ompelukoneen ja saumurin tarkoituksenmukainen käyttö
- muotiin ja pukeutumiseen liittyvät kysymykset

2. kurssiosuudella (laajuus 0,5 kurssia) lisäksi painotettavia asioita ovat:

- sisustus- ja/tai kirjontatekstiilin suunnittelu ja toteutus
- työhön sopiviin tekstiilityömenetelmiin tutustuminen
- kokeileva työskentelyote

Tekstiilityöhön ja tekniseen työhön jakautuva käsityön 2. kurssi voidaan toteuttaa myös yhteisenä projektina, jolloin kurssin sisällöt nivoutuvat toisiinsa.

ARVIOINTI

Tekstiilityön arvioinnissa 7. luokalla painotetaan koko prosessia: suunnittelua, valmistusta ja itsearviointia. Oppilas saa tietoa omasta työskentelystään jatkuvan palautteen ja oman itsearviointinsa avulla. Kurssiarvioinnin kohteena ovat suunnitelman raportoinnin taidot, työskentelytavat ja toimiminen ryhmässä, itsearviointin realistisuus ja syvällisyys. Laadukkaaseen, itseohjautuvaan ja huolelliseen työskentelyyn kiinnitetään huomiota. Tekstiili- ja kuluttajatiedon hallinta on osa kurssin arviointia. Tekstiilityöhön painottuvan osuuden hyväksyttävä suoritus edellyttää kursseilla sovittavien osa-alueiden riittävän hyvää suoritusta kurssin aikana.

Tekninen työ

7-luokka

TAVOITTEET:

Oppilas opiskelee tavoitteellisesti erilaisia elektroniikan-, metalli ja puutöiden sisältöjä. Tavoitteena on itsenäinen työskentely ja työturvallisuusohjeiden tunteminen ja noudattaminen.

SISÄLLÖT:

Elektroniikka: Kurssin tavoitteena on tutustua elektroniikan komponentteihin ja niiden toimintaan. Oppilas harjoittelee piirilevyn piirtämistä ja syövyttämistä. Harjoituksissa (esim. minisireeni, yövalo) oppilas oppii ymmärtämään kytkentäkaavioita ja kiinnittämään komponentit piirilevyyn oikeille paikoille juottamalla.

Metallityöt: Kurssilla opetellaan hitsaamaan kaasulla ja mig-hitsauslaitteella. Oppilas harjoittelee myös mm. metallin taivutusta ja työskentelyä erilaisilla metallintyöstökoneilla. Harjoitustyöt (esim. kynttilänjalka, naulakko) viimeistellään hiomalla ja maalaamalla.

Puutyöt: Kurssilla oppilas harjoittelee erilaisten puuntyöstökoneiden käyttöä perehdyttämisen jälkeen opettajan valvonnan alaisena. Harjoituksita tehdessä käytössä ovat esim. vannesaha, hiomakone, porakone ja puusorvi. Harjoitustyöt (esim. kello, avainkaappi, rasia, penkki) viimeistellään hiomalla ja pintakäsittelyllä (lakka, petsi, maali).

ARVIOINTI:

Arviointi suoritetaan kurssin päätyttyä, numeroarvostelu 4-10. Arviointi perustuu jatkuvaan näyttöön ja siinä otetaan huomioon oppilaan ahkeruus, työn siisteys, oppilaan omatoimisuus ja yhteistyökyky. Oppilas suorittaa myös itse arviointia etukäteen luomiensa tavoitteiden perusteella. Päättöarvioinnissa noudatetaan opetussuunnitelman perusteissa määritellyjä päättöarvioinnin kriteerejä.